

PAPAGENO

2017. 12. | www.papageno.hu

INGYENES KÜLÖNSZÁM

Arcus Temporum XIII

Pannonhalmi

Művészeti Fesztivál

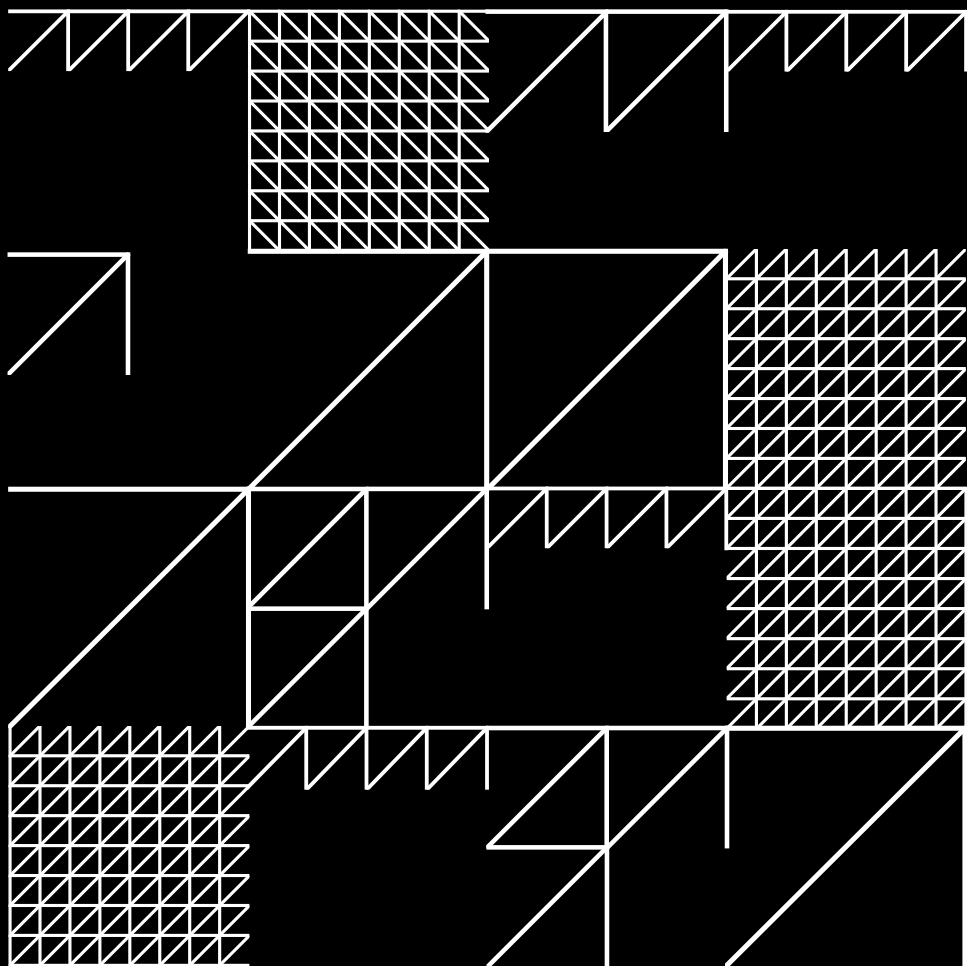
2017. augusztus 25–27.

zene

kiállítás

irodalom

spiritualitás

www.arcustemporum.com

Kellér András • fotó: Hajdú D. András

Rácz Zoltán • fotó: Hajdú D. András

Hazatérés

Alig egy év telt el a tavalyi, megújult fesztivál óta, és máris izgatottan készülődhetünk a folytatásra. A hazatérés érzésével gondolunk arra a három napra, amelyet augusztusban ismét Pannonhalmán tölthetünk. Azok az érzések, gondolatok, amelyek korábban Pannonhalmával és szerzetesközösségével kapcsolatban bennünk éltek, tavaly új dimenzióba emelkedtek. Új barátságok köttettek, a pannonhalmi közösség keblére ölelte a fesztivált, és ennek ezernyi apró jelét adta a koncerteket megelőző, vagy épenséggel azokat követő beszélgetések során. Megható elismerése volt ez annak a munkának, amelyet elvégezhetünk.

Az idei fesztiválon ismét arra teszünk kísérletet, hogy a magunk szerény eszközeivel hozzáteheszünk valamit Pannonhalmára kivételes aurájához, azokból a kincsekből válogatva, amelyek a pannonhalmi helyszínektől átlényegülve eljuttathatnak bennünket a belső csendig.

Gorecki és Schoenberg zenéje a nyitókoncerten, Thomas Tallis, Stravinsky és Arvo Pärt vokális kompozíciói a fesztivál zárásaként ismét évszá-

zadok között húzzák meg azt az ívet, amelynek ölelésében a térben és időben egymástól távol eső művek élő kapcsolatra lépnek egymással.

Az idei fesztivál kiemelt figyelmet szentel Vidovszky László művészetének, aki személyes jelenlétével is megtisztel minket, s akitől három, bizvást emblematikusnak nevezhető művet adunk elő. Az eddig felsoroltakon túl Alban Berg, Julia Wolfe, Olivier Messiaen művei és Snétberger Ferenc koncertje gazdagítják a fesztivál programját.

Végül álljon itt egy idézet, Claudio Abbádótól: *„Sokan megtanulják, hogyan kell beszélni, de nem tanulják meg, hogyan kell hallgatni. Meghallgatni egymást az egyik legfontosabb dolog az életben, és a zene megtanít bennünket arra, hogyan tegyük ezt.”*

Kellér András és Rácz Zoltán
művészeti vezetők

Kedves Barátaink!

Immár tizenharmadik alkalommal rendezük meg az Arcus Temporum fesztivált Pannonhalmán – idén 2017. augusztus 25. és 27. között. A fesztivál most már másodízben Kellér András és Rácz Zoltán, két régi jóbarátunk művészeti vezetésével valósul meg.

Mi az, amit tizenhárom éven át tovább lehet vinni egy fesztiválon? Változik a közönség, változik a kulturális környezet, változnak a közreműködők. Módosul a koncepció, új elemekkel gazdagodik a fesztivál. Mi az, ami marad? Pannonhalmán leginkább a közös ház tapasztalata. Az, hogy egyetlen tető alatt a monostor egy nagy labirintusában három napon át izleljük és újraolvassuk a kortárs kultúra különböző megjelenési formáit; beszélgetünk az ebédlőben; ismerősként mosolygunk egymásra a bástyán; békeességben kezdet fogunk a liturgián; magunkkal hozzuk, mégis a kapun kívül hagyjuk múltunkat és jelenünket – kicsit más emberekként, befogadóként és (elő-) adóként otthon vagyunk egymás mellett az ezeréves házban.

Az Arcus Temporum továbbra is kapcsolatokat, íveket szeretne feltárni és létrehozni – nemcsak zenék és zeneszerzők, hanem művészeti és kulturális ágak között is. A XII. fesztiválon felvettük a programba a spiritualitást (az imádság és a szerzetesekkel közös alkalmak) pillérét, az idei fesztiválon pedig újdonságként az irodalom témája talál egy fedél alá a zene, a kiállítás és a spiritualitás programjaival. És minthogy a közös ház otthonosságához a közös étkezés is hozzátartozik, megjelenik a fesztivál kínálatában a gasztronómia egy-egy kiemelt mozzanata is.

A közös ház tapasztalatához hozzátartozik az is, hogy visszavár. Újra Pannonhalmán köszönthetjük jóbarátainkat, Rost Andreát, Snétberger Ferencet, Kellér Andrást és Rácz Zoltánt. Zenéjével és személyes jelenlétével itt lesz közöttünk Vidovszky László. Az újonnan induló irodalmi szálát nem más képviseli, mint Krasznahorkai László. Egyedülállóan ígérkeznek azok az alkalmak, amelyeken több kulturális-művészeti terület metszéspontjába kerülünk: kiállításmegnyitó versfelolvasással; autokoncert és irodalmi beszélgetés; orgonameditáció és séta a Bazilikában, végül Messiaen zenéje a szerzetesközösség napközi imaóráján. A koncertekre és programokra a Pannonhalmi Főapátság repre-

zentatív kulturális tereiben kerül sor – a tavaly debütáló kortárs Koncertteremben, a Főkönyvtár lenyűgöző 19. századi dísztermében, a Boldogasszony-kápolna intim barokk atmoszférájában, valamint a Bazilikában.

A XIII. Arcus Temporum Fesztiválon a közös ház tapasztalatát izlelgethetjük. Pannonhalmi szerzetesközösségünk számára 2017-ben a közös ház képe egy további mozzanattal is gazdagodik: öt évvel ezelőtt, 2012. augusztus 27-én szenteltük fel a John Pawson tervei alapján megújított Bazilikát. A fesztivál alkalmain közben lassanként meggyulladnak a szentelési gyertyák a nyolcszáz éves templom falain, s ezekkel a születésnap gyertyákkal nemcsak a minket egybegyűjtő és meghívó közös ház múltja, hanem szűkebb és tágabb háznépünk jövője felé is tekintünk.

Szeretettel várunk mindenkit!

Dejcsics Konrád OSB
kulturális igazgató

Bekapcsolódás – Interjú Bubnó Tamással

Hogyan helyezné el az Arcus Temporumot a fesztiválok sorában?

Az Arcus olyan fesztivál, amely valójában nem fesztivál. Annak hívjuk, mert el lehet rá jönni, mert jól hangzik ez az elnevezés, de ez a „fesztivál” inkább bekapcsolódás a transzcendensbe, egy lelki gyakorlatba. Hihetetlen nagy szükség van olyan fesztiválra, ahová az ember nem kikapcsolódni megy, hanem bekapcsolódni. Az Arcus nem olyan, mint egy felszínes autósosás, hanem olyan, mint egy teljes újrafestés. Nagyon kevés ilyen fesztivál van a világon, ez valódi kuriózum.

Hogyan lehet feloldani azt az ellentétet, hogy a Pannonhalmi Főapátság egyrészt a nyitott kapuk monostora, másrészt azonban olyan fesztivált szervez, ahol nagyon hangsúlyos a keresztény, spirituális tartalmak jelenléte, s ezzel esetleg sok látogatót elidegeníthet?

Nincs ellentmondás, ez így kerek. Van, akit ez megijeszt, és van, akit nagyon vonz. A keresztény egyházi zene és egyházi művészet mindenkié. Akik úgy gondolják, hogy a spiritualitás csak máz, miközben az élet egy *Carpe diem!*, azoknak is jót tesz az ilyen közösségi élmény, az ilyen együttlét. Sosem lehet tudni, mikor jön el az a pillanat, amikor az ember hirtelen megtanul, megtapasztal valami nagyon fontosat, ami az övé. A Budapesti Énekes Iskolában a gyerekek már harminc éve ott vannak a szolgálaton, a szentmisén, miközben 80 százalékuk nem is hívő, hittanra sem járnak – de a szolgálaton szeretnek ott lenni, nekik az fontos. Többségüknek egyébként ez az egyetlen találkozási pontjuk az egyházi művészettel. Ezeknek a gyerekeknek a szülei be sem teszik a lábukat a templomba, hogy meghallgassák a gyerekekét, mert ott nem koncert van, hanem miseszolgálat. Aki eljön az Arcus Temporumra, egy csomó olyan művel és művésszel találkozik, akik imádkoznak a Teremtőhöz. Bár hallgatjuk és műveljük a zenét, ma már nem tudatos bennünk, nem szoktunk hozzá ahhoz, hogy ennek a hatalmas területnek a döntő része szakrális. Nem szabad tehát feladni, hanem folyamatosan „bombáznunk” vagy trenírozni kell az embereket, hogy azokra az akár kortárs zeneszerzőkre is nyitottak legyenek, akiknek a nyelvazete esetleg idegen vagy elidegenítő a számukra.

Bubnó Tamás • foto: Orbán Dávid

Igaz, de kényelmesebb az instant, mint száritani, pörkölni, ledarálni és lefőzni a saját ter-mésedből a kávé... Ennyire elszoktunk mára attól, hogy erőfeszítéseket tegyünk?

Ma sajnos ez van: nem teszek erőfeszítést, nem akarok tornázni, nem akarok rendet tartani a lelkemben. A tunyóság mindenkiben jelen van, bennem is. Jobban szeretek elüldögélni egy naplementében, egy templomban, ott nézelődni, merengeni. De azt mondtam magamnak: ha nem veszed tudomásul, hogy a léted erőfeszítés-sel is jár – a zenész-lét meg különösen –, akkor engedd el azokat a dolgokat, amikre vágysz, és jelölj ki magadnak más célokat. Az ember kapott egy talentum-mennyiséget, és azzal gazdálkodik. Sokszor panaszkodunk, hogy miért csak ennyit kaptam, de miután elkezdünk alaposan foglalkozni a tehetségeinkkel, rájövünk, hogy istenem, de jó, hogy nem kaptam többet.

A fesztiválon a transzcendens megtapasztalásához kell-e a helyszín, szükséges-e hozzá a Pannonhalma által kínált egyedi kulissza, amely helyet biztosít a művészek és a befogadók együttműködéséhez?

Nagy ötlet volt, hogy pár éve behozták a szervezők azt a lehetőséget, hogy be lehet kapcsolódni az istentiszteletbe a fesztivál műveivel. Az előadott művek egy része a keresztény liturgia magja, mélyen abban gyökerezik. Az egész fesztiválnak az az egyik lényege, hogy olyan műveket tár elő, amelyeknek máshol nem lenne helyük, amelyeket máshol nem adhatnának elő. Pannonhalma minden helyszínével, összetevőjével egyedi. Az egyedi helyszínek egyedi zeneinál illik és társul – ez az Arcus Temporum Művészeti Fesztivál.

A teljes interjú a www.arcustemporum.com oldalon olvasható

22:00 Koncertterem

A tér spirituális ereje – Snétberger Ferenc koncertje

Jegyár: 3500 Ft

A belépőjegy ára tartalmaz egy logóval ellátott kóstoló poharat és egy köszöntőitalt a Jeges-büfében.

Snétberger Ferenc visszatérő vendég Pannonhalmán. 2016-ban, a Szent Márton-év keretében augusztus 20-án hallhattuk ihletett játékát. Akkor a Bazilika ezeréves falai és Szent István király Intelmeinek szavai szolgáltattak helyszínt és szellemi közeget, amelyből Snétberger inspirációi táplálkoztak.

Az Arcus Temporum-fesztiválok hagyományja, hogy kapukat nyit, párbeszédet indít a művészek, a szerzetesek és a hallgatóság között, és ezekhez a találkozásokhoz a Főapátság mint helyszín nemcsak kulisszáként szolgál, hanem meghatározza magát az együttlétet. 2017-ben, a Közös ház kulturális évadban kiemelt hangsúlyt kapnak az épített falak: „Nagyon tetszik, ahogy a historikus és a modern elemek együtt vannak jelen az építészetben, a szerzetesek nyitott gondolkodásában és a fesztivál programjában” – mondja Snétberger Ferenc.

A fesztivál programjában idén is megjelennek a spirituális alkalmak: látogatóink előtt nyitva állnak a szerzetesi liturgia eseményei, ezek során találkozik egymással a zene és az imádság, vasárnap pedig két koncert között csendülnek fel a napközi imaóra zsolttárai. Ismét több programot kínálnak a szerzetesek, a személyes találkozásra a Főapátság különleges tereiben kerül sor: közös zsolttáreneklés a diákkápolna bensőséges hangulatú terében, labirintusjárás az arborétumban, különleges freskók megtekintése a barokk

Snétberger Ferenc • foto: Raffay Zsófi

ebédlőben és a Bazilika szimbólumrendszerének megismerése is szerepel a programok között. A hagyományos időveken túl így rajzol ívet a fesztivál a zene, a spiritualitás és a befogadó épületek között. Snétberger Ferenc szavaival: „Úgy vélem, nincsenek nem hívő emberek – legfeljebb emberek, akik más istenekben vagy dolgokban hisznek... Tavaly lehetőségem volt részt venni a Vesperáson a Bazilikában. A hangulat, a szerzetesek éneke, a csend... mindennek együtt óriási spirituális ereje van.”

A péntek esti jazzkoncerten az *In concert* című, eddigi utolsó megjelent szólóalbumából hallhatunk ízelítőt. Az album felvételére 2013-ban a budapesti Zeneakadémián került sor, amely az előadóművész számára éppúgy fontos és meghatározó atmoszférájú helyszín, mint a Főapátság koncerttermének letisztult, kortárs építészeti világa. Transzcendens, gazdag és lírai – talán ezek a jelzők jellemzik leginkább a koncerten elhangzó zenei anyagot. Az albumon felcsendülő darabok a *Budapest I–VIII.* címet viselik, és nemcsak címükben, gyökérükben is hordozzák a város hatását. Az utolsó, kilencedik darabban Harold Arlen klasszikus dallama, az *Over the rainbow* szólal meg Snétberger Ferenc gitárjátékával. A zenei anyag a hely szellemének hatására formálódik: „Nem pontosan ugyanazt hallja majd a közönség, mint a felvételen. Improvizálni fogok, a koncerten a helyszín, a közönség és – természetesen – a Főapátság hangulata, atmoszférája inspirálja a zenét.”

19:30 Bazilika

„Megdicsőült éj” – A Concerto Budapest és Rost Andrea koncertje

Rost Andrea • fotó: Dobos Tamás

Schönberg: Megdicsőült éj, op. 4
Henryk Górecki: „A fájdalom dalai”
– III. szimfónia, op. 36

Közreműködik: Rost Andrea,
Concerto Budapest
Vezényel: Keller András

Jegyár: 3500 Ft

Schönberg első igazán jelentős kompozíciója 1899-ben született. A huszonöt éves zeneszerző Liszt szimfonikus költemény-konceptióját ötvözi Wagner és Brahms későromantikus zenei nyelvével. A mű rejtett programja Richard Dehmel azonos című verse. A holdfényes éjszakában egy nő megvallja szerelmének, hogy egy másik férfi gyermekét hordja a szíve alatt. A férfi válasza: szerelmük által a gyermek immár sajátjaként fog megszületni. A partitúra csodálatos hangzáseffektusokkal övezi a különös történetet. Schönberg később sem idegenedett el szélsőségesen romantikus zenéjétől: a vonósszextett-változatot 1917-ben vonós zenekarra dolgozta át. Míg Schönberg műve a romantikus zene végső állomását képviseli, **Henryk Górecki** (1933) III. szimfóniája, *A fájdalom dalai* a diszsonáns zenét író avantgárd szerző visszatérése a romantikához. Az 1976-os, 55 perces kompozíció mindhárom tétele szoprán szólót is felléptet. Az első tétel szövege egy 15. századi lengyel népdal, a keresztén haldokló fiát sirató Szűz Mária gyászéneke. A második tétel a Gestapo zakopanei fogdájának falára vésett felirat, amelyet egy 18 éves lány írt az anyjának. A harmadik tétel pedig egy fiát kereső anya panasza, akit a sziléziai felkelésben (1919–21) gyilkoltak meg a németek.

11:00 Koncertterem

„Wozzeck” – Keller Quartet, Ránki Fülöp, Rácz Zoltán

Julia Wolfe: Singing in the dead of night
Közreműködik: UMZE Kamaraegyüttes
Vezényel: Rácz Zoltán

Alban Berg: Wozzeck-törödékek
(Alekszej Grotz átírata)
Közreműködik: Keller Quartet,
Búza Vilmos, Ránki Fülöp

Jegyár: 1800 Ft

Ránki Fülöp

Keller Quartet

Julia Wolfe (1958) David Langgal és férjével, Michael Gordonnal együtt az amerikai posztminimalista zene legfontosabb képviselője. A *Singing in the dead of night* [Éneklés az éjszaka közepén, 2008] az ellentétek darabja. Repetitív, táncszerűen pulzáló részek váltakoznak statikus, gyönyörű fúvós/vonós szakaszokkal. A teljes apparátus váratlanul gyors kitérésben zendül meg. Kiszámíthatatlan, elképesztően izgalmas zene, amely koreográfiát is inspirált.

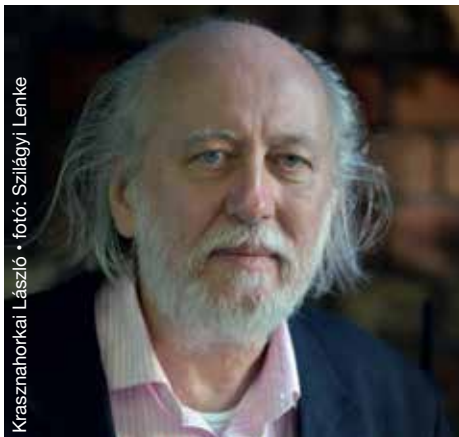
A *Wozzeck* a kisember tragédiája. **Berg** a zenei konstrukció szigorában hű marad mesteréhez, Schönberghez, a partitúra azonban nem nélkülözi a túlradó érzelmeket. Talán ezért válhatott a 20. század egyik legfontosabb operájává. Vádbeszéd a kissemmizett, megcsalt, örületbe kergetett katonáért, aki meggyilkolta szeretőjét. 1914–21 között a teljes opera elkészült, de nem sok esély mutatkozott az előadására. Berg egyik karmester barátja összeállított egy koncertciklust, amelyben elsősorban *Wozzeck* kedvese, Marie jeleneteit foglalta össze.

15:00 Koncertterem
és Főkönyvtár díszterme

„Vidovszky és Krasznahorkai”

Vidovszky László • fotó: Keserű Ilona

Krasznahorkai László • fotó: Szilágyi Lenke

15:00 Koncertterem

Vidovszky László: Autokonzert
„Kivezethető út” – Beszélgetés
Krasznahorkai Lászlóval
Beszélgetőpartner: Jász Attila

16:00 Jeges-büfé

Dedikálás és kötetlen beszélgetés
Krasznahorkai Lászlóval,
Vidovszky Lászlóval és Jász Attilával

17:00 A Főkönyvtár díszterme

Vidovszky László: Schroeder halála

Szólista: Balog József (zongora)

Preparátorok: Keller András,
Rácz Zoltán, Vidovszky László

Jegyár: 2500 Ft

„Egyik elementáris zenei élményem [...] nem tisztán zenei: a **Vidovszky** Autokonzert. Valami, amit az első pillanattól kezdve, mint egy beckettien tragikus dolgot éltem át. Az üres színpadon harminc másodpercenként önmaguktól lezuhanó és hangot adó tárgyak tragikuma, köl-

tészete és az a végtelen ökonómia, amitől mind-ez szigorú zenei formává válik, mélyen megrázott.” (Kurtág György)

„A Pegazusra idén **Krasznahorkai Lászlót** ültetjük. Egy mára világhírűvé vált (vagyis a világ legkülönbözőbb helyein – Amerikától Japánig – is [el]ismert) író, aki jelenleg Berlinben él. Az ellenállás és menekülés apokaliptikus látásmódú megfogalmazóját, krónikását. Aki olyan műveket tudhat maga mögött, mint a Sátántangó, Az ellenállás melankóliája vagy a Háború és háború. Egy időben Tarr Béla filmrendező forgatókönyveit írta (Sátántangó, Kárhozat, A londoni férfi, A torinói ló). Új regénye 2017-ben jelent meg Báró Wenckheim hazatér címmel. A beszélgetés témája: A kivezethető út.” (Jász Attila)

„**Schroeder** a Peanuts képregénysorozat egyik szereplője. A zenebarát, aki állandóan otthon gyakorol, miközben a többiek baseballznak és lelki problémáikkal gyötrik egymást. Azt hiszem, Schroeder figurája tökéletesen kifejezi a mai zenészek helyzetét és dilemmáit; azt, hogy a zene eléggé elszakadt attól, amit életnek nevezünk, ugyanakkor egy más szempontból mégis csak a zene képviselhetné mindazt, amit igazából életnek lehet nevezni.” (Vidovszky László)

20:00 Bazilika
és Boldogasszony-kápolna

„Az idők végezte” – Csalog Gábor, Keller András, Klenyán Csaba, Perényi Miklós

Perényi Miklós

Klenyán Csaba

Keller András

Csalog Gábor

20:00 Bazilika

Arvo Pärt: Fratres; Greater Antiphons;
Cantus in Memory of Benjamin Britten

Közreműködők: Concerto Budapest
Vezényel: Rácz Zoltán

21:00 Boldogasszony-kápolna

Olivier Messiaen: Kwartett
az idők végezetére

Közreműködők: Keller András (hegedű),
Perényi Miklós (cselló), Klenyán Csaba
(klarinét), Csalog Gábor (zongora)

Jegyár: 2500 Ft

Pärt 1976-ban találta meg a kiutat hosszú alkotói válságából új zeneszerzői technikájának kifejlesztése által, melyet *tintinnabulinak* (latin: harangocskák) nevezett a hármashangzat harangozásra emlékeztető volta miatt. A számos változatban létező *Fratres* (1977, 1992) mintha egy olasz barokk concerto lassú tételének reinkarnációja lenne a tintinnabuli stílus prizmáján keresztül. Amikor a Los Angeles-i Filharmonikusok a 4. szimfónia után másodízben is művet rendeltek Pärttől, a zeneszerző – emlékezvén az együttes különleges vonóshangzására, színgazdagságára és hatalmas dinamikai skálájára – úgy döntött, hogy egy 1988-as kórusművét, a *Hét Magnificat-antifónát* ülteti át vonószenekarra. Az eredeti kórusmű az utolsó adventi hét antifónáinak, az úgynevezett „O-antifónáknak” a szövegét zenésíti meg. A zenekari hangszerelés 2015–2016-ban keletkezett. A Britten- emlékdarab elején megkonduló harang szava a vonós-karon él tovább.

Messiaen egy sziléziai hadifogolytáborban komponálta kvartettjét. Bemutatója több ezer hadifogolytársa jelenlétében hangzott el 1941. január 15-én. A mű ihlető forrása a *Jelenések könyve*, melyben a mennyből leszálló erős angyal megesküszik, „hogy idő többé nem létszen”.

11:30 Koncertterem

„Kvartett” – Vidovszky és a Kruppa Quartet

Vidovszky László: Zwölf Streichquartette

Közreműködik: Kruppa Quartet**Tagjai:** Kruppa Bálint, Osztrócsits Éva (hegedű), Kurgyis András (brácsa), Fejérvári János (cselló)

Jegyár: 1800 Ft

„1989 és 2000 között elsősorban MIDI-zongorára írtam darabokat (Etűdök MIDI-zongorára, Loco-Dances, Ady: A fekete zongora stb.), egy vadonatúj és máris divatjamúlt, fellelhetetlen hangszerre, aminek alig van irodalma és még kevésbé: előadói gyakorlata. Ilyen tapasztalatok után érthető, hogy ...felerősödött az érdeklődésem az élő hangszeres játék lehetőségei iránt. Sok esetben nem a hangok vagy hangzások, hanem az egyes játékmódok, a vonóváltás ritmusa stb. jelentették az egyetlen kiindulópontot a komponálásban [...]” (Vidovszky László)

A címek: Rövid és hosszú hangok, Fáziskülönbségek, Kánon, Unisono, Pizzicato, Glissando, Kopogtatva, Gyorsuló és halkuló akkordok, Szólamcserék, Akkordok egymáson keresztül, Crescendo és diminuendo, Arzis-tézis.

Vidovszky László szavai és a tizenkét cím egyfajta etűdszerűséget sugall, s talán nem sejteti, hogy a közel háromnegyedórás partitúra az utóbbi száz év vonósnégyeseinek egyik legizgalmasabb darabja.

12:45 Bazilika

„O Sacrum Convivium” – Messiaen zenéje és napközi imaóra

Olivier Messiaen: Apparition de l'église éternelle

Közreműködik: Kiss Zsolt

Olivier Messiaen: O Sacrum Convivium

Közreműködik: Szent Efrém Énekegyüttes**Vezényel:** Rácz Zoltán

Jegyár: 1800 Ft

15:00 Bazilika

„Magnificat” –
Concerto Budapest,
Szent Efrém
Énekegyüttes, Rácz
Zoltán

Thomas Tallis: Jeremiás siralmi

Igor Stravinsky: Mise

Arvo Pärt: Seven Magnificat Antiphons

Közreműködik: Concerto Budapest,

Szent Efrém Énekegyüttes

Vezényel: Rácz Zoltán

Jegyár: 1800 Ft

Olivier Messiaen (1908–1992) a következő szavakkal jellemezte korai orgonadarabját, az *Apparition de l'église éternelle*-t [Az örök egyház megjelenése, 1932]: „Mennyei kövekből épült. Megjelenik a mennyben. Ez a Bárány jegyese! Ez a mennyei egyház. Mennyei kövekből épült, amely a választottak lelke. Istenben vannak, és Isten öbennük, a mennyei örökkévalóságig.”

Az 1937-es keletkezésű, az eucharisziát ünneplő egyszerű kórusmű, az *O Sacrum Convivium* [Ó, szentséges lakoma] *in statu nascendi* – a születés állapotában – mutatja be a hasonlíthatatlan messiaeni harmóniavilágot.

Noha **Thomas Tallis** (1505k–1585) az anglikán reformáció győzelme után is udvari szolgálatban maradt, lelke mélyén soha nem tagadta meg katolikus hitét. Ennek egyik legnyilvánvalóbb bizonyítéka az 1560-as években komponált *Jeremiás siralmi*, mely legnagyobb művei közé tartozik, sőt a zenetörténet lamentáció-megzenésítéseinek is legragyogóbb ékköve.

Stravinskyban akkor fogant meg egy mise komponálásnak gondolata, amikor egy Los Angeles-i antikváriumban véletlenül Mozart-misékre bukkant. „Amikor átjártam ezeket a rokokó-operás bűnös szépségeket, tudtam, írnom kell egy saját misét, de igazít. [...] Misém nem hangverseny-előadásra készül, hanem templomi használatra, liturgikus és csaknem minden díszítés nélkül való. [...] Nagyon hideg zene, közvetlenül a szellemhez folyamodik.”

09:45 Monostori kiállítótér

„Egy közös ház” Kiállítás megtekintése kurátori vezetéssel

12:15 Pannonhalmi Apátsági Múzeum
és Galéria (PAMG)

„Rejtett kincsek a Pannonhalmi Főapátság gyűjteményeiből” Kiállítás megtekintése kurátori vezetéssel

A Pannonhalmi Főapátság területén előkerült középkori kőfaragványok az első magyar bencés monostor építésének hosszú történetét teszik megérthetővé. A tárlat egyben a főapátság műgyűjteményének rejtett kincsei közé kalauzolja a látogatót, amelyek között a nagyközönség által eddig szinte soha nem látott festmények, ötvösművek, textíliák, házi oltárok is megtalálhatók.

Tárlatvezető: Dr. Takács Imre
Jegyár: 2000 Ft, amely tartalmazza a transzfert és a helyszínen elfogyasztható ebédet is. A programra a fesztiválrecepción lehet regisztrálni.

Vajon van-e közös pont egy vidéki városháza alagsorában működő súlyemelő klub, a háromezer embernek otthont adó óbudai „faluház”, egy alföldi motorvonat, egy faluszéli református drogterápiás otthon, egy kisvárosi romkocsi, egy négygenerációs családi ház vagy éppen a dunai horgászokat tömörítő Facebook-csoport között? Pannonhalma ezeréves apátságának tárlata erre próbál meg válaszokat keresni. Hét ház, hét képes történet egy különleges fotókiállításon, Ajpek Orsi, Kummer János és Ujvári Sándor fotográfusok fényképein.

Tárlatvezető: Virágvölgyi István
A belépés ingyenes.

12:15 Pannonhalmi Bencés
Gimnázium Galériája

„Égi vizeken” Tolnay Imre és Pavol Truben installációjának megnyitása

A bárka, a hajó, a csónak évszázadok, évezredek óta nemcsak fizikai szállítóeszköz, hanem lélek-őrző, túlpartra átvivő, mentés-jelkép is. Az utóbbi évtizedek és napjaink exodusainak szimbólumává is vált, mert a haza, a közös ház, kis bolygónk térségei nem tudtak-tudnak igazi otthonai lenni mindenkinek. Tolnay Imre és Pavol Truben installációi a menekülőknek állítanak emléket.

A tárlatot megnyitja: Csordás Zoltán
A megnyitón Ferencz Mónika és Horváth Veronika olvasnak fel tavasszal megjelent verseskötetükből. A belépés ingyenes.

Pannonhalmi Főapátság
Kulturális Iroda elérhetőségei9090 Pannonhalma, Vár 1.
kultur@osb.hu
+36 96 570 129

Jegyvásárlás

Jegyek vásárolhatók az arcustemporum.com, a jegy.hu oldalakon, a jegy.hu jegyirodai hálózatában, valamint a helyszínen.

Jegyárak

A jegyárak koncerttől függően 1800, 2500 és 3500 Ft-os áron érhetőek el. A szombati napijegy ára 5500 Ft, a vasárnapi napijegy ára 3500 Ft.

Regisztráció

Kérjük, időben érkezzen a programokra, hogy a Főapátság főkapujánál lévő recepción érvényesíthesse elektronikusan megvásárolt és kinyomtatott jegyét!

A regisztrációhoz kötött spirituális programokra és az apátsági kiállítóterekben kurátori vezetéssel egybekötött kiállításlátogatásra a helyszínen, a recepciónál lehet jelentkezni.

További információ és a koncertek bővebb ismertetése a fesztivál honlapján olvasható. A műsor- és szereplőváltoztatás jogát fenntartjuk.

Támogatóink

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Papageno Consulting Kft. – Zsoldos Dávid **Szerkesztő:** Kádár-Csoboth Judit **Zenei szöveg:** Farkas Zoltán
Grafikai munka: Takács Benedek **Korrektor:** Somorjai Gabi **Nyomdai munkák:** Oláh Nyomdaipari Kft., 1211 Budapest, Központi u. 69-71. **Ügyvezető igazgató:** Oláh Péter
ISSN 2498-9088
Hirdetésfelvétel: sales@papageno.hu **Szerkesztőség:** szerkesztoseg@papageno.hu **Terjesztés:** terjesztes@papageno.hu
Megjelenik: 2017. július 18-án 15 000 példányban.

Az esetleges műsorváltozásokért, valamint az újságban megjelenő hirdetések tartalmáért és a képek jogtisztaságáért a kiadó nem vállal felelősséget.

2017. augusztus 25. péntek

01 Imádság

Vesperás
18:40–19:25 Bazilika

02 Zene

„Megdicsőült éj” – a Concerto Budapest
és Rost Andrea koncertje
19:30–21:00 Bazilika

03 Jazz

Snétberger Ferenc koncertje
22:00–23:20 Koncertterem

2017. augusztus 26. szombat

04 Imádság

Vigília és Laudes
06:00–06:30 Bazilika

05 Imádság

Konventmise
06:50–07:50 Bazilika

06 Spiritualitás

Labirintusjárás
09:00–10:45 Arborétum

07 Kiállítás

„Egy közös ház”
09:45–10:45 Monostori kiállítótér

08 Zene

„Wozzeck” – Keller Quartet,
Ránki Fülöp, Rácz Zoltán
11:00–12:00 Koncertterem

09 Kiállítás és irodalom

„Égi vizeken” – kiállításmegnyitó
12:15–13:45 Koncertterem

10 Kiállítás és gasztronómia

„Rejtett kincsek a Pannonhalmi
Főapátság gyűjteményeiből”
12:15–14:45 Pannonhalmi Apátsági
Múzeum és Galéria

11 Irodalom és zene

„Vidovszky és Krasznahorkai”
15:00–17:45 Koncertterem és Főkönyvtár

12 Gasztronómia

Borkóstoló
18:00–19:45 Pannonhalmi Apátsági
Pincészet

13 Spiritualitás

A Barokk ebédlő mint a közösségi élet
színtere
18:00–18:45 Barokk ebédlő

14 Spiritualitás

„A közös hajlék dalai” – bevezetés
a zsoltáreklésbe
18:00–18:45 Diákkápolna

15 Imádság

Vesperás
19:00–19:45 Bazilika

16 Zene

„Az idők végezte” – Csalog Gábor,
Keller András, Klenyán Csaba,
Perényi Miklós
20:00–21:50 Bazilika
és a Boldogasszony-kápolna

2017. augusztus 27. vasárnap

17 Imádság

Vigília és Laudes
06:45–08:00 Bazilika

18 Spiritualitás

Labirintusjárás
08:00–09:45 Arborétum

19 Zene és spiritualitás

A teremtéstől az új Jeruzsálemig
08:30–09:45 Bazilika

20 Imádság

Konventmise a Szent Márton-bazilika
újraszentelésének 5. évfordulóján
10:00–11:15 Bazilika

21 Zene

„Kvartett” – Vidovszky és a Kruppa Quartet
11:30–12:20 Koncertterem

22 Zene és imádság

„O Sacrum Convivium”
– Messiaen zenéje és napközi imaóra
12:45–13:30 Bazilika

23 Gasztronómia

Vasárnapi ebéd
13:45–14:55 Pannonhalmi Apátsági
Múzeum és Galéria

24 Zene

„Magnificat” – Concerto Budapest,
Szent Efrém Énekegyüttes, Rácz Zoltán
15:00–16:10 Bazilika

25 Imádság

Vesperás
17:00–17:45 Bazilika

PANNONHALMI
APÁTSÁGI

A. D. 996

PINCÉSZET

APATSAGIPINCESZET.HU

Benedictinus

APÁTSÁGI TERMÉKEK BOLTJA BUDAPESTEN
ABBAY GIFT SHOP IN BUDAPEST

V. KERÜLET, KÁROLYI U. 19.

PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
A. D. 996

f PANNONHALMAELMENY

www.benedictinus.hu